

**การใช้กำลังในกฎหมาย
ระหว่างประเทศ**
Use of Force

Chatubhoom Bhoomboonchoo
All Rights reserve © 2008

**หลักเกณฑ์การใช้กำลัง
ตามกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน**

- ▶ ปราบกฏในตราสารระหว่างประเทศหลายฉบับ จำแนกได้ 2 แบบ
 - Jus ad bellum
 - ▶ กฎหมายที่จำกัดสิทธิของรัฐในการใช้กำลังทางทหาร
 - Jus in bello
 - ▶ กฎหมายที่ใช้บังคับรัฐเกี่ยวกับปฏิบัติการทางทหาร

ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมาย

- ▶ เดิมรัฐทำสงครามได้อย่างเสรี
- ▶ สันติภาพภายใต้โรมัน

Pax Romana

- ▶ หลักเกณฑ์การทำสงครามในยุคกลาง Just War

ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมาย

- ▶ กฎเกณฑ์การใช้กำลังในกฎหมายระหว่างประเทศในยุคก่อน ศตวรรษ 19
 - การทำสงครามโดยชอบด้วยกฎหมาย
 - การแบ่งสถานะของรัฐที่เป็นกลาง
 - การแบ่งแยกสิทธิสถานะระหว่าง พลเรือน / พลรบ

ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมาย

- ▶ หลังสงครามโลกครั้งที่ 1
- ▶ เกิดระบบสันนิบาตชาติ
- ▶ สนธิสัญญา Kellogg-Briand 1929

Jus ad bellum

กฎหมายที่จำกัดสิทธิของรัฐในการใช้กำลังทางทหาร

- ▶ กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 2 วรรค 4
- ▶ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมาชิกทั้งปวงจะต้องละเว้นการคุกคาม หรือการใช้กำลัง ต่อบูรณภาพแห่งอาณาเขต หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐใด ๆ หรือการกระทำในลักษณะการอื่นใดที่ไม่สอดคล้องกับความมุ่งประสงค์ของสหประชาชาติ

Jus ad bellum

กฎหมายที่จำกัดสิทธิของรัฐในการใช้กำลังทางทหาร

- ▶ นับจากมีระบบสหประชาชาติการใช้กำลังในกฎหมายระหว่างประเทศก็ถือว่าเป็นการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย และต้องห้าม

ข้อยกเว้น การใช้กำลังในกฎหมายระหว่างประเทศที่สามารถทำได้ตามกฎบัตรสหประชาชาติ

- ▶ การป้องกันตนเอง Self defense
- ▶ การป้องกันร่วมกัน Collective defense
- ▶ การเข้าร่วมในกองกำลังสหประชาชาติ
- ▶ การแทรกแซงทางมนุษยธรรม

การป้องกันตนเอง

กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 51

- ▶ ไม่มีข้อความใดในกฎบัตรฉบับปัจจุบันจะรอนสิทธิประจำตัวในการป้องกันตนเองโดยลำพังหรือโดยร่วมกัน หากการโจมตีด้วยกำลังอาวุธบังเกิดแก่สมาชิกของสหประชาชาติ จนกว่าคณะมนตรีความมั่นคงจะได้ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ มาตรการที่สมาชิกได้ดำเนินการไปในการใช้สิทธิป้องกันตนเองนี้จะต้องรายงานให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบโดยทันที และจะต้องไม่กระทบกระเทือนอำนาจและความรับผิดชอบของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎหมายฉบับปัจจุบันแต่ประการใด ในอันที่จะดำเนินการเช่นที่เห็นจำเป็นไม่ว่าในเวลาใดเพื่อธำรงไว้หรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ

องค์ประกอบที่ปรากฏในกฎบัตร

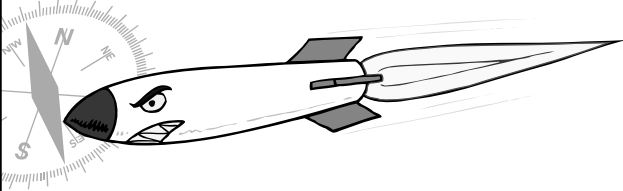
- ▶ ใช้กำลังป้องกันตนเองได้เมื่อ
 - มีโจมตีด้วยกำลังอาวุธ
 - ต้องรายงานให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทราบโดยทันที

องค์ประกอบที่ปรากฏในจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

- ▶ มีความจำเป็น (Necessary)
- ▶ ต้องใช้กำลังตอบโต้ทันทีทันใดเพื่อระงับการโจมตี (Immediately)
- ▶ การใช้กำลังป้องกันตนเองต้องได้สัดส่วน (Proportionate)

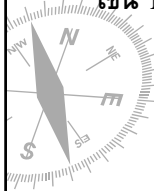
ปัญหาจากการใช้กำลังป้องกันตนเอง

- ▶ Anticipatory Self Defense
 - กรณีศึกษา Caroline Case
 - The Cuban Missile Crisis 1962

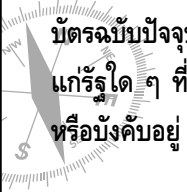
การป้องกันร่วมกัน Collective defense

- ▶ เป็นการที่รัฐ รัฐหนึ่งเข้าร่วมในการป้องกันตนเองของรั้อีกรัฐตามที่มีสนธิสัญญากำหนดไว้
 - เช่น Nato

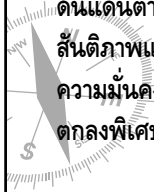
การเข้าร่วมในกองกำลังสหประชาชาติ

- ▶ เป็นหน้าที่ ตามกฎบัตร ข้อ 2 วรรค 5
- ▶ สมาชิกทั้งปวงจะต้องให้ความช่วยเหลือทุกประการแก่สหประชาชาติ ในการกระทำใด ๆ ที่ดำเนินไปตามกฎบัตรฉบับปัจจุบัน และจะต้องละเว้นการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐใด ๆ ที่กำลังถูกสหประชาชาติดำเนินการป้องกันหรือบังคับอยู่

การเข้าร่วมในกองกำลังสหประชาชาติ

- ▶ และ ตามกฎบัตร ข้อ 43
- ▶ ... สมาชิกทั้งปวงของสหประชาชาติ รับที่จะจัดสรรกำลังอาวุธ ความช่วยเหลือ และความสะดวก รวมทั้งสิทธิในการผ่านดินแดนตามที่จำเป็นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศให้แก่คณะมนตรีความมั่นคง เมื่อคณะมนตรีฯ เรียกร้องและเป็นไปตามความตกลงพิเศษฉบับเดียวหรือหลายฉบับ

การแทรกแซงทางมนุษยธรรม

Humanitarian Intervention

- ▶ *Humanitarian intervention refers to armed interference in one state by another state(s) with the stated objective of ending or reducing suffering within the first state. That suffering may be the result of civil war, humanitarian crisis, or crimes by the first state including genocide. The goal of humanitarian intervention is neither annexation nor interference with territorial integrity, but minimization of the suffering of civilians in that state.*

ปัญหาจากการใช้กำลังแทรกแซงทางมนุษยธรรม

- ▶ ยังไม่มีกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจน
- ▶ ปัจจุบันถูกอ้างจากพื้นฐานของจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
- ▶ เปิดโอกาสให้รัฐอื่นๆ เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของอีกรัฐหนึ่งได้ง่าย

ข้อเสนอเพื่อป้องกันการปิดผันเจตนากรณี

- ▶ การแทรกแซงทางมนุษยธรรม ต้องเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงได้ความว่ามีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและชัดเจน
- ▶ มาตรการที่ใช้ต้องเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำเพื่อระงับเหตุการณ์โดยไม่มีทางเลือกอื่น

ข้อเสนอเพื่อป้องกันการปิดผันเจตนากรณี

- ▶ การใช้กำลังแทรกแซงต้องเป็นการใช้กำลังแทรกแซงอย่างได้สัดส่วนกับการละเมิดกฎเกณฑ์และเป็นมาตรการชั่วคราว จนกว่าคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จะได้เข้ามาดำเนินการโดยมีมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใด /หากคณะมนตรีความมั่นคงฯ ไม่สามารถดำเนินการใดๆได้ ประเทศผู้ใช้กำลังก็ใช้กำลังต่อไปได้ตามความจำเป็น

มาตรการตอบโต้ในกฎหมายระหว่างประเทศ

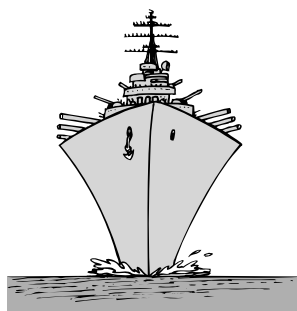
- ▶ ด้วยเหตุที่การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศนั้นกระทำโดยรัฐทั้งหลายดังนั้นหากรัฐหนึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำของรัฐหนึ่ง ตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศ อนุญาตให้รัฐใช้มาตรการตอบโต้ด้วยตนเองได้ที่เรียกว่า Self Help ซึ่งจำแนกได้ 2 วิธี

Retorsion

- ▶ การตอบโต้การกระทำของรัฐหนึ่งตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การยุติความสัมพันธ์ทางการทูต การตัดความสัมพันธ์ทางการทูต การขับไล่นักการทูต การห้ามสินค้าผ่านแดน การคว่ำบาตรสินค้า การห้ามส่งสินค้าออก

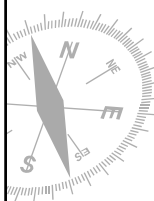
Reprisal การแก้เผ็ด

- ▶ การตอบโต้การกระทำของรัฐหนึ่งตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น
 - การปิดปากอ่าวยามสันติ
 - การกักเรือ
 - การยึดทรัพย์สินคนต่างชาติ

Reprisal การแก้เผ็ด

- ▶ ปัจจุบันห้ามการแก้เผ็ดโดยการใช้กำลัง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การห้ามทำสงคราม

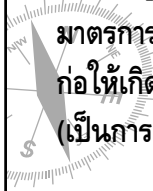
Reprisal ที่จะไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบระหว่างประเทศ

- ▶ ต้องเข้าเงื่อนไข 2 ประการ คือ
 - เป็นการ ใช้ Reprisal เพื่อตอบโต้การปฏิบัติความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศของอีกรัฐหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายให้อีกรัฐนั้นรับผิดชอบในความเสียหาย
 - การกระทำดังกล่าวต้องได้สัดส่วน

ความแตกต่าง Self help และ Self defense

- ▶ Self defense เป็นการ ใช้กำลังของรัฐเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกรุกราน
- ▶ Self help (โดยเฉพาะใน ส่วน Reprisal) เป็นการ ใช้มาตรการตอบโต้เพื่อบีบบังคับให้อีกรัฐเว้นจากการก่อให้เกิดความเสียหาย หรือยอมชดใช้ค่าเสียหาย (เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของรัฐ)

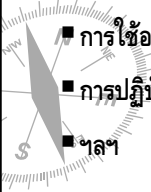

กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย

หลักเกณฑ์ในการทำสงคราม Jus in bello

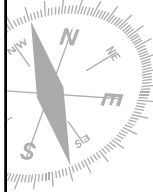
- ▶ ปัจจุบันรวมเรียกว่า International Humanitarian Law : IHL
- ▶ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำสงคราม

- การใช้อาวุธ / เป้าหมายการโจมตี
- การปฏิบัติต่อเชลยศึก
- ฯลฯ

**ThAnK YoU
for
Your Attention**

**GoO LuCk
For
The Examination**

ความรู้ไม่ได้จบในห้องเรียน

โลกคือแบบเรียนเล่มใหญ่ที่ไม่มีวันจบ
จนกว่า ดินจะกลบหน้า...

สงครามไม่เคยให้อะไรนอกจากความตาย
ความสูญเสีย และผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม

